

Juridische kwesties
die zijn weggezakt

Ronselen van cliënten

DOOR / ALDERT VAN DER BENT

Welke beperkingen gelden er voor het actief werven van cliënten door advocaten?

Vroeger stond het de advocaat niet vrij om zijn diensten ongevraagd aan te bieden.

Het maken van reclame werd in strijd geacht met de eer van de advocatuur; het plaatsen van advertenties was verboden, evenals het spreekuur houden in hotels of koffiehuisen.¹

Hoewel dit verbod in de Gedragsregels 1992 al niet meer voorkwam, bevatte de Verordening op de Publiciteit in artikel 4 nog wel een verbod om publiciteit te bedrijven door het rechtstreeks benaderen van mogelijke opdrachtgevers, niet zijnde cliënten, behoudens voor zover dat schriftelijk geschiedde ten aanzien van een groep geadresseerden.

De Verordening op de Publiciteit is per 1 april 2007 ingetrokken.² Sindsdien zijn er geen regels meer die beperkingen stellen aan het actief werven van cliënten. Daarmee is echter nog niet gezegd dat er geen beperkingen zijn. De advocaat dient immers niet alleen de praktijk uit te oefenen overeenkomstig de verordeningen en besluiten van de Nederlandse orde van advocaten, maar onthoudt zich ook van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.³

Uit de jurisprudentie volgt dat het actief benaderen van potentiële cliënten tuchtrechtelijk verwijtbaar is indien het gaat om een gedetineerde cliënt die reeds een advocaat heeft. Ter borging van een goede rechtsbedeling dient de advocaat die zo'n zaak wil overnemen contact op te

nemen met de behandelend advocaat voordat hij met de cliënt in contact treedt. Dit geldt ook ingeval het nog niet zeker is dat de zaak inderdaad zal worden overgenomen. Dat de cliënt verzoekt om geen contact op te nemen met de behandelend advocaat is geen geldige reden om een uitzondering op dit uitgangspunt aan te nemen.⁴

De raad van discipline 's-Gravenhage deed recentelijk als eerste tuchtrechter een uitspraak over de vraag of er ook een meer algemeen verbod op het actief werven van cliënten bestaat. Twee advocaten waren ingeschakeld door één deelnemer aan een door de klagster georganiseerde verkiezing, toen in een uitzending van het tv-programma *Rambam* de verkiezing, in de woorden van *Rambam*, doorgestoken kaart bleek te zijn. De advocaten benaderden daarop actief andere deelnemers om op kostenefficiënte wijze een collectieve claim tegen de organisator van de verkiezing te kunnen indienen.

De organisator klaagde vervolgens bij deken en raad over het ronselen van cliënten door de advocaten.

Klagster trok onder meer in twijfel of de advocaten al voor een cliënt optraden toen zij andere deelnemers benaderden. Ook wilde zij dat de deken (nader) zou onderzoeken hoeveel van de uiteindelijk 191 cliënten door de advocaten waren benaderd en hoeveel cliënten zichzelf als zodanig hadden aangemeld.

De raad van discipline oordeelde dat er voor advocaten geen algemeen verbod bestaat om cliënten te 'ronselen'. Volgens de raad volgt voorts niet uit artikel 46 Advocatenwet, noch uit de gedragsregels en/of rechtspraak dat een advocaat steeds slechts mag handelen indien dat een cliëntenbelang dient.⁵

Het staat de advocaat dus vrij om potentiële cliënten actief ongevraagd te benaderen en zijn diensten aan te bieden. Is de *prospect* evenwel gedetineerd, dan moet eerst overleg met diens advocaat worden gepleegd.

Aldert van der Bent is advocaat bij Wybenga advocaten in Rotterdam en advocaat-redactielid van dit blad.

NOTEN

- 1 F.A.W. Bannier en N.A.M.E.C. Fanoy, *Beroep: advocaat – In de ban van de balie*, Deventer: Kluwer 2005, p. 119.
- 2 *Stcrt.* 2007, 71, p. 35.
- 3 Artt. 10, 10a aanhef en sub d en 46 Advocatenwet.
- 4 Hof van discipline 23 april 2018, ECLI:NL:TAHVD:2018:71.
- 5 Raad van discipline Den Haag 13 januari 2020, ECLI:NL:TADRSGR:2020:26. De auteur is bij deze zaak betrokken geweest als gemachtigde van de verweerders.